

ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ ПЕРЕКЛАДУ

Одною з головних вимог, що висуваються до перекладу, є вимога комунікативно-прагматичної еквівалентності. Вона передбачає передачу комунікативного ефекту вихідного тексту, тому прагматичний рівень еквівалентності, який включає комунікативний ефект та установку на адресата, управляє іншими рівнями

similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetman I

Перекладач, виступаючи на I етапі перекладацького процесу в ролі рецептора оригіналу, намагається якомога повніше почерпнути інформацію, що міститься в ньому. Для цього йому необхідно володіти тими ж фоновими знаннями, що і носії мови (історією, культурою, літературою, звичаями, сучасним життям, реаліями народу).

У перекладача виникає своє особисте ставлення до повідомлення. Але він повинен намагатися бути прагматично нейтральним, щоб нічого не зашкодило точності передачі тексту оригіналу.

На II етапі перекладу перекладач повинен забезпечити розуміння повідомлення рецептором перекладу. Він враховує, що рецептор належить до іншомовного колективу, володіє іншими знаннями, досвідом, має іншу культуру та історію. Для забезпечення повноцінного розуміння тексту перекладач вносить необхідні зміни.

Інформація, що мається на увазі, повинна бути виражена експліцитно. Вводяться доповнення і пояснення при перекладі власних імен, географічних назв, культурно-побутових реалій, назв установ, фірм.

Навпаки можуть бути використані упущення деяких деталей перекладу невідомих рецептору, коли це не веде до значної втрати інформації.

Іноді слово з конкретним значенням замінюється словом з загальним, але більш зрозумілим значенням. Цей процес називається генералізацією.

Прагматичні проблеми перекладу безпосередньо пов'язані з жанровими особливостями оригіналу. Зі значними труднощами стикаються перекладачі художньої літератури. Рідше виникає необхідність прагматичних трансформацій при перекладі науково-

технічних матеріалів, розрахованих на спеціалістів, компетентних у даній області знань, що володіють у всіх країнах приблизно однаковим об'ємом фонові інформації. Пояснення лише даються при назвах фірм, національних одиниць вимірювання, специфічних номенклатурних найменуваннях.

Важливу роль у забезпеченні прагматичної адекватності перекладу відіграють і соціолінгвістичні фактори, що зумовлюють відмінності у мовленні окремих груп носіїв мови, такі як відхилення від загальнонародної норми іноземної мови, використання субстандартних форм (територіально-діалектних, соціально-діалектних, контамінованих, що імітують мову іноземця).

О. О. Максименко, старш. викл.,
кафедра іноземних мов ФЕФ

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ОСВІТІ: МОВНА ГАЛУЗЬ

З розвитком інтернаціоналізації та глобалізації володіння ресурсом кваліфікованих спеціалістів стало невід'ємною умовою конкурентоспроможності країн. Європейський Союз, у цьому контексті, проголосив (2000 р.) мету побудови конкурентоздатного та соціально інтегрованого суспільства знань, сформувавши найбільш динамічну знанневоорієнтовану економіку у світі.

Для реалізації стратегічної мети в рамках європейського освітнього простору було прийнято завдання (2002 р.), які передбачають досягнення високого рівня в освіті, встановлення відповідностей між освітніми системами країн-членів для забезпечення можливості громадянам спільноти навчатися у закладах різних країн з подальшим застосуванням отриманих кваліфікацій для роботи чи навчання, надання європейцям доступу до освіти протягом життя та розбудови на теренах Європи простору для співробітництва з іншими регіонами світу. Навчання іноземних мов розглядається як інструмент розбудови економіки та примноження культурного розмаїття спільноти.

Основним інноваційним компонентом в організації освіти, у тому числі і її мовної галузі, стає впровадження *компетентностей* та *компетенцій*. *Компетентності* визначаються європейсь-